

ประโยค ๑ - ๒
ปัญหา บาลีไวยากรณ์
สอบ วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

๑. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ต่อไปนี้
อักษรที่ใช้ในบาลีภาษานั้น ๔๑ ตัว คือ..... ๘ ตัวนี้ ชื่อสระ,
..... ๓๓ ตัวนี้ ชื่อ พยัญชนะ ฯ
๒. ในสระสนธิ ได้สนธิกริโยปกรรมเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ
๓. ศัพท์เช่นไร ชื่อว่า สังขยา ฯ แบ่งเป็นเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ จงแจก จุดศัพท์
(เฉพาะอดีตติลิ่งค์) ด้วยวิภคิตทั้ง ๗ มาดู ฯ
๔. ศัพท์เช่นไร ชื่อว่า อาขยาต ฯ ในอาขยาตนั้น ท่านประกอบด้วยอะไรบ้าง ฯ
๕. ศัพท์เช่นไร ชื่อว่า กัมมสาธนะ ฯ และกัมมสาธนะนั้น ท่านบัญญัติให้
แปลว่าอย่างไร ฯ
๖. สมาสเช่นไร ชื่อว่า พหุพพิหิสมาส ฯ และพหุพพิหิสมาสนั้น มีเท่าไร ฯ
อะไรบ้าง ฯ
๗. ในชาตาทิตถิต มีปัจจัยเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ ราชคหิโก, มชฺฌิมโ,
เมธาวิ ลงปัจจัยอะไร ฯ ในคัทธิตไหน ฯ

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง.



เฉลย ประโยค ๑ - ๒

ปัญหา บาลีไวยากรณ์

๑. ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้
อักษรที่ใช้ในบาลีภาษานั้น ๔๑ ตัว คือ อ อา อิ อี อุ อู เอ โอ
๘ ตัวนี้ ชื่อสระ, ก ข ก ฆ ง, จ ฉ ช ฌ ฎ, ฏ ฐ ฑ ฒ ณ, ต ถ ท ธ น,
ป ผ พ ภ ม, ย ร ล ว ส ห พ ° ๓๓ ตัวนี้ ชื่อพยัญชนะฯ
๒. ในสระสนธิ ได้สนธิกิริโยปกรณ ๗ คือ โลโป ลบ ๑ อาเทโส แปลง ๑
อาคโม ลงตัวอักษรใหม่ ๑ วิกาโร ทำให้ผิดจากของเดิม ๑ ปกติ ปรกติ ๑
ทิโฆ ทำให้ยาว ๑ รสุต์ ทำให้สั้น ๑ฯ
๓. ศัพท์ที่เป็นเครื่องกำหนดนับนามนาม ชื่อว่าสังขยา ฯ แบ่งเป็น ๒
คือ ปกติสังขยา ๑ ปุณฺณสังขยา ๑ ฯ
ได้แจก จตุ ศัพท์ (เฉพาะอิติลึงค์) ด้วยวิภัตติทั้ง ๗ ดังนี้

	พหูวนะ
ป.	จตสุโต
ท.	จตสุโต
ค.	จตุหิ
จ.	จตสุสนฺนิ
ปณ.	จตุหิ
ณ.	จตสุสนฺนิ
ส.	จตุสุ
๔. ศัพท์กล่าวกริยา คือ ความทำ เป็นต้นว่า ยิน เคน นัง นอน กิน ดื่ม ทำ
พูด คิด ชื่อว่าอาขยาต ฯ ในอาขยาตนั้น ท่านประกอบด้วยวิภัตติ กาล
บท วนะ บุรุษ ธาตุ วาจก ปัจจัย เพื่อเป็นเครื่องหมายเนื้อความให้ชัดเจนฯ

๕. ผู้ทำ ๆ ซึ่งสิ่งใด ศัพท์ที่เป็นชื่อของสิ่งนั้นเป็นต้นว่า ปิโย เป็นที่รัก รโธ
 วิสัยเป็นที่ยินดีก็ดี ศัพท์ที่เป็นชื่อของสิ่งของที่เขาทำ เป็นต้นว่า กิจจ
 กรรมอันเขาพึงทำ ทานํ สิ่งของอันของพึงให้ ก็ดี ชื่อว่า กัมมสาธนะ ๆ
 กัมมสาธนะนั้นท่านบัญญัติให้แปลว่า ที่เป็นกัตตุรูป แปลว่า เป็นที่
 ที่เป็นกัมมรูป แปลว่า เป็นที่อันเขา ๆ
๖. สมาสอย่างหนึ่งมีบทอื่นเป็นประธาน ชื่อว่าพหุพพิหิสมาส ๆ พหุพพิหิสมาส
 นั้นมี ๖ อย่าง คือ ทุตติยาพหุพพิหิ ๑ ตติยาพหุพพิหิ ๑ จตุตถิพหุพพิหิ ๑
 ปัญจมีพหุพพิหิ ๑ ฉกฺขีพหุพพิหิ ๑ สัตตมีพหุพพิหิ ๑ ๆ
๗. ในชาตาติคัทธิตมีปัจจัย ๓ ตัว คือ อิม อีย กีย ๆ
- | | | | |
|----------|----|-----|--------------------------|
| ราชคหิโก | ลง | ณิก | ปัจจัยในตรัตยาติคัทธิต ๆ |
| มชฺฌิมโ | ลง | อิม | ปัจจัยในชาตาติคัทธิต ๆ |
| เมธาวิ | ลง | วี | ปัจจัยในตทสสัตติคัทธิต ๆ |